

EEN EUROPA ZONDER UITSLUITING EN ARMOEDE UITDENKEN EN OPBOUWEN

VOORSTELLEN VAN DE BEWEGING ATD VIERDE WERELD (SAMEN VOOR WAARDIGHEID)

WAT zeggen mensen die in moeilijke omstandigheden leven, nu er een nieuw vijfjarig mandaat van de Europese Commissie en het Europees Parlement voor de deur staat? «Europa is wat de allerarmste families betreft mislukt.» Tal van mensen bevestigen dit, zo ook Clara uit Spanje, die samen met

«In armoede of extreme armoede te moeten leven is niet alleen onmenselijk, maar ook vernederend. Op een bepaald ogenblik kan men zelfs van marteling spreken.

Het is de menselijke waardigheid die op het spel staat.»
Françoise Tulkens,
voormalig rechter en vice-voorzitter
van het Europees Hof voor de Rechten
van de Mens

haar gezin in een vrachtwagen woont sinds haar huis vorig jaar werd afgebroken.

Toch heeft de Europese Unie met haar "2020-Strategie" doelstellingen voor de bestrijding van armoede bepaald en een aantal

aanbevelingen op dit gebied aangenomen. De extreme armoede blijft echter voortduren, alsof een deel van de bevolking overbodig zou zijn en niets betekent. Deze menselijke verspilling is enorm gewelddadig voor hen die het moeten verduren en vormt een flagrante schending van de Mensenrechten.

In Europa worden talrijke mensen en gezinnen bestaansmiddelen ontzegd, ze worden uit hun woning verdreven en gedwongen om in situaties te leven die criminaliteit en straffen in de hand werken. Op die manier drijft men de spot met vrede, respect voor de menselijke waardigheid en Mensenrechten, terwijl dit waarden zijn die in het hart van het Europese project zelf liggen, alsook in de grondwetten van vele Lidstaten. Grote armoede betekent niet alleen een gebrek aan inkomen maar bemoeilijkt eveneens de toegang tot de ondeelbare en onderling verweven grondrechten. Noodoplossingen (voedselverstrekking, tijdelijk onderdak,...) zijn geen oplossingen. Het verbruik van de rijkdommen van onze planeet, waar de overheersende economische en financiële

Veel burgers stellen zich momenteel vragen bij Europa. Toch zijn mensen uit verschillende Europese landen die in armoede leven en sociaal uitgesloten zijn maandenlang regelmatig samengekomen met anderen die solidair zijn. Onder hen ook Europese beleidsmakers en adviseurs. Zij wilden zicht krijgen op wat Europa doet om het leven van de armsten te veranderen. De deelnemers die armoede in hun leven kennen, gebruikten hun persoonlijke ervaring om zich voor te bereiden op een dialoog met Europese ambtenaren en parlementsleden. Deze ontmoeting, de Europese Volksuniversiteit van de Vierde Wereld, bracht 17 delegaties uit 10 landen samen en vond plaats op 5 maart 2014 in het Europees Parlement in Brussel. Met de steun van de Europese parlementsleden van de groep «Extreme armoede en Mensenrechten» was het mogelijk een brug te slaan tussen mensen die elkaar normaal gesproken nooit ontmoeten. Samen konden ze nadenken en voorstellen uitwerken die erop gericht zijn om het uitbannen van extreme armoede en de strijd tegen ongelijkheid tot de kern van het Europees project te maken.

logica wereldwijd op rust, heeft geen toekomst meer en werkt de sociale uitsluiting en armoede in Europa steeds meer in de hand.

Na dit te hebben vastgesteld willen wij, als mensen die bij de strijd tegen de grote armoede betrokken zijn, gezamenlijk denken en bouwen aan een ander Europa, waarin elk individu in waardigheid en harmonie met anderen in zijn omgeving kan leven. Wij willen een bijdrage leveren aan het ontwikkelen van een economie die iedereen ten goede komt. Een economie die noch de intelligentie en knowhow van mensen noch de beperkte rijkdommen van onze planeet verspilt. Wij willen de mens en de Mensenrechten terugplaatsen in het hart van Europa.

«Hulpverlening is niet meer dan liefdadigheid naar de armen toe, waardoor ze in dezelfde toestand blijven. De strijd die wij voeren is niet gericht op hulpverlening, wij vechten om toegang te krijgen tot onze rechten, om onze rechten* te kunnen waarmaken.»

* De meerderheid van de citaten uit dit document zijn van personen die armoede kennen, en komen uit de voorbereidingen en de dialogen van de Europese Volksuniversiteit van de Vierde Wereld 2014.

VOORSTELLEN AAN DE EUROPESE UNIE EN AAN DE LIDSTATEN

Wij vragen de Europese Unie dat ze voor elke persoon die op haar grondgebied woont het recht verzekert om als persoon erkend te worden door de wet.

Talrijke mensen in Europa hebben geen wettelijk erkend bestaan. Hierdoor hebben zij tot geen enkel recht toegang (deelname, werk, gezondheid, huisvesting, stemrecht...). Dit betreft talrijke migranten, Roma of asielzoekers, maar eveneens mensen zonder domicilie die op straat of op campings wonen en die als vreemdelingen in hun eigen land zijn.

Wij vragen dat de Europese Unie alle Lidstaten aanspoort om scholen te ontwikkelen die aan iedereen dezelfde kansen en kwaliteit bieden. Scholen die ongelijkheid versterkende, vroegtijdige oriëntering en hiërarchie tussen studierichtingen voorkomt. De nodige veranderingen moeten met de ouders ontwikkeld worden, in het bijzonder met hen die het meest zijn uitgesloten.

Wij vragen de Europese Unie dat de Aanbeveling over de Jongerengarantie een richtlijn wordt met bindende kracht voor de Lidstaten en dat de garantieplannen prioritair gericht worden op de meest kwetsbare jongeren.

Voor de jongeren die de meeste moeilijkheden ondervinden, die zowel ervaring als kwalificatie missen, wordt werken een ontoegankelijke droom. Deze jongeren moeten toegang krijgen tot opleidingsprogramma's, échte werkgelegenheid, met een kwaliteitsvolle begeleiding en voldoende inkomen om te kunnen leven.

Wij vragen de Europese Unie en de Lidstaten om het creëren van degelijke werkgelegenheid te ondersteunen, in het bijzonder in de lokale bedrijven en initiatieven, waardoor de van de arbeidsmarkt verwijderde personen zonder enige kwalificatie in staat gesteld worden om zich via een erkende job opnieuw nuttig te maken.

Ofwel zijn mensen langdurige werkloos, ofwel worden ze ziek in situaties waarin ze zwart of onder uiterst onzekere contracten werken waardoor ze in de marge van de systemen van sociale bescherming komen te staan en hun kwetsbaarheid nog groter wordt.

Wij vragen de Europese Unie om een richtlijn in te voeren voor geschikte bestaansmiddelen voor elke persoon, waarin alle Lidstaten een degelijk minimum inkomen opnemen en hierbij met de kosten van huisvesting rekening houden.

Het aanhoudend gebrek aan huisvesting, werk of inkomsten verhindert de mensen om hun familiale, sociale en professionele verantwoordelijkheden langdurig op zich te nemen.

Wij vragen de Europese Unie en Lidstaten om samen met de personen die ervaring hebben op het gebied van grote armoede, permanente plaatsen voor reflectie en dialoog op te richten en dit samen met andere partners, om zo te verzekeren dat de betrokken personen kunnen bijdragen aan het beleid en de beoordeling van de resultaten.

«Het leven van de armen, hun twijfels en hoop, bieden ons nuttige kennis om te leren hoe we de strijd tegen armoede moeten aangaan. We moeten dit gebruiken in termen van beleid en actie». Françoise Tulkens, voormalige rechter en vice-voorzitster van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens.

Om de Europese Unie kennis te leveren van de schending van de rechten ten gevolge van grote armoede en om de rechten van de allerarmsten beter te beschermen:

Wij vragen de Europese Unie dat het Bureau voor de grondrechten de mogelijkheid om de schending van de grondrechten te onderzoeken expliciet in haar meerjarenprogramma opneemt, evenals de discriminaties die het gevolg zijn van extreme armoede, en dit door de personen die deze situaties meemaken erbij te betrekken.

Wij vragen de Europese Unie dat alle Lidstaten op korte termijn het Europees Sociaal Handvest ratificeren en de artikels 30 (recht op bescherming tegen armoede en sociale uitsluiting) en 31 (recht op huisvesting) aanvaarden, evenals de collectieve klachtenprocedure, en dat de Europese Unie op middellange termijn toetreedt tot het sociaal Europees Handvest.

Dit project werd gefinancierd met de steun van de Europese Commissie. De verantwoordelijkheid voor deze publicatie ligt uitsluitend bij de auteur, de Commissie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor het gebruik van de informatie die erin is vervat.

CONTACT:
delegation.ue@atd-quartmonde.org
www.atd-fourthworld.org

BELGIË:
contact@atd-vierdewereld.be
www.atd-vierdewereld.be
NEDERLAND:
denhaag@atd-vierdewereld.nl
www.atd-vierdewereld.nl